

S. Carolus Borromeus, pro suo singulari in Virginem affectu, solliciti perfecti; ac inter cetera statuit, ut per totam suam dioccesim supra portas templorum omnium Pothalium Deiparæ effigies collocaretur; ut precatur moueantur; sibi accessum ad Deum per B. Virginem procurandum esse. Franc. de la Croix hort. Marian.

Ludovicus Plus Imp. Caroli M. filius, cum venatum iret; secum B. Virginis imaginem deportabat; & in media solitudine positus humi genibus, devotè coram illa suas preces fundebat. Canisius l. 5. de B. Maria c. 29.

Josephus Anchieta S. J. inter Apostolicos labores carmen bis mille octingentorum sex distichorum composuit de B. Virgine. Vitz l. 1.

Ad Deiparam Virginem (conspicuis ejus imaginibus) omnes etiam Gentiles vehementer efficiuntur; eamque summa reverentia; toto corpore in terram demisso, venerantur; & appellant, scim, niam, niam, idest, Sanctam Matrem, & Reginam Regnum. P. Nicolaus Longobardus S. J. ex China A. 1598.

Bernardus Bauhusius versum scripsit unicum: toti tibi sunt dotes Virgo, quod fides celo. Hunc versum quatuordecim Syllabarum millis bis, & vicies, mutavit, iidem proferus verbis, sensu, & metro, servatis. Drexelius Trismeg. l. 2. cap. 4.

§. III.

Promia Mariam colentium.

S. Eugenius Ep. cum meditaretur cœnobium ædificare, B. Virgo apparuit, librum manibus præferens, & cruce aurea luce radiante ei benedixit. Bollandus 11. Jan.

B. Joannes Parmensis, Minister Generalis septimus Ordinis Minorum, cum visitaret ultramontanas Provincias, contigit brumali tempore cum tota die deviasse; atque in deserto, mediisque sylvis, ingruentem noctem sustinuisse. Sociis anxie quærentibus, quid agendum? respondit. Dei, matris ejus, & S. Francisci, opem implorandam; Deum nunquam in se sperantibus desuisse. Primus ergo varias orationes fudit ad S. Virginem: quibus absolutis audiverunt pulsari campanam. Secuti sonum, pulsato ostio, præsto obviam sunt, quasi ex condito expectantes, plures Monachi: qui promptè receperunt hospites, ducunt ad ignem, lavant pedes, excitant vestimenta, apponunt cœnam, & sternunt lectos, omnia ministrant magna alacritate. Post primam vigiliam surrexit Generalis B. Joannes ad orationem; & audita campana, qua nocte addidit officium convocantur Monachi, ad Chorum cum ipse convenit. Officium inceperunt Hebdomadarius, nec consueta usus est cerimonia, nec ordine, nec Versiculo, Domine labia mea &c. fidi cœdiderunt, qui operantur iniquitatem.

Respondit Chorus: *expulsi sunt, nec poterunt stare*. Tertio idipsum repetitum; quod suspicione ingessit B. Joanni. Præcepit igitur in virtute Passionis Christi, & Sanctissimi nominis ejus, ut ocyus edicerent, quinam essent? Respondit, qui Abbatii loco videbatur præfite: omnes esse Angelos tenebrarum; qui præcepto divino inviti essent missi ad ministrandum ipsi & focis precibus, inquit, Matris Dei, & illius Vexilliferi Patris vestri. Quibus dictis totum evanuit, quod ibidem extractum videbatur: se autem, cum focis, in remotiore antro, atque nuda homo invenit Generalis. Excitatis Sociis, reliquam noctem usque ad auroram, quæ jam instabat, vigilas duxerunt; & surgentes iter profecti sunt ad Conventum Ordinis. Bollandus 19. Martii.

Fieri non potest, ut pereat; qui Mariæ sedulus, & humilis, cultor fuerit. Blossus. Parad. an. c. 18.

Idem p. 2. Concl. an. sid. c. 12. Deipara ad B. Mechthildem I. spir. grat. c. 48. ego omnibus, qui mihi piè, & sanctè, deservunt, volo in morte fidelissimè, tanquam Mater piissima, adesse; coque consolari, ac protegere.

Cum Baltherus nobilis Prutenus Missam audiret, Sacerdos celebrans, ut in Canone calicem levavit, Crucem auream ab ejus pede conspexit; cui annexa fuit charula cum his verbis: Crucem hanc deser ex parte mea, Mariæ scilicet Matris Christo, amico meo Vvaltero militi de Bribach. Quam cum Sacerdos legisset, post Missam pulpitu ascendit; & interrogans, essetne quis præfens hujus nominis? & ostendens, cum scortum duxit, & Crucem porrexit. Bollandus 22. Jan.

S. Ildephonsus Ep. Ob susceptam defensionem adversus hæreticos, Dei genitricis Virginitatem impugnantem, ab eadem candidissima veste donatus est. Idem 23. Jan.

B. Uolginus Ordin. Eremit. S. Aug. quia devotissimus B. Virginis cultor, & angelicæ castitatis; clarus corporis integritate, cognita post annos triginta ab inhumatione; quando cor illius candidum, & fragrantissimum, protrulit liliis; quo temerè ab aliquo rescisso, aliud è corde enatum est. Bollandus 21. Martii.

Stephanus Lofoncius Valachiz Præfectus, in medio ardore pugnae cum Turcis confossus oppetit. Secundo, tertiove anno, cum plerique in eum campum, ubi patrata fragres, descendissent, vocem inter ossa eorum audierunt JESU, & Mariæ, nomina resonantem. Admiratio, & pavor, hos incescit: & ecce loquax inter eadavera caput invenit. Quid, inquit, stupidi hic statis viri? Christianus ego sum, & magnæ Matris divæ Mariæ semper addictus, inconfessus, inexpectus hoc bello ocebui. Magna Diva me æterni supplicii reum esse non patitur; hic me adhuc lingue compotem servavit; ut & delicta fateri, & animum facris ritè Apostolicis lustrare valeam: proinde quæso Sacerdotem. Rogatus, quid tandem à Diva beneficii meruisset? respondit: septena quotannis in vita sua festa illius reverentissimè celebrasse; jejuniis ex pane, & aqua decorasse; illi cunctas animi vires dedicasse. Accersito ex pago proximo Sacerdote, confessionem ritè transegit; defunctique apud prædè continuè, perpetuoque quievit. Rainaldus ad An. Chr. 1415. ex Antonio Bonfinio rerum Hungar. dec. 3. l. 3.

§. IV.

Motiva alia Mariani cultus.

Unde hoc mihi &c. Luc. 1. 43. Cur Elisabeth tantum adventum Virginis gratulatur? cum duæ hic visitationes sine factæ; una Virginis, altera Christi Domini in utero: solum tamen Beatissimæ Virginis adventum gratulatur: unde hoc mihi &c. &c. Quia tanta est connexio inter Christum, & Virginem; ut idem sit obsequium præstare Virgini, ac Christo Domino: uno enim fine altero placare non potest. Sylvestra hic q. 20.

P. Sebastianus à Campo S. J. moriens sic locutus: ò filii Adæ! Servite, & amate Mariam diligentius: nam scitis, quam vobis sit necessaria Mariæ deprecatio. Nadasi in Sabbato quarto.

Gravem tempestatem in mari salutatione angelica sedet B. Joannes de Deo, Bollandus 8. Martii.

D.

Dignitas, & excellentia B. Virginis.

§. I.

Figura.

Stique inter vos, & Arcam, spatium cubitorum duorum milium. Jos. 3. 4. ut agnoscat, Mariam, cujus area umbra erat, magnis intervallis cæteris ante creaturis. Naxeratr. de B. V. Excellentia B. V.

Elisa ne sol. Cant. 6. Sol in medio planetarum, tres subitus se, tres supra. Supra Virginem nihil pulchrius, nisi Divinæ tres Personæ sub se tres Angelorum hierarchias habet Stella in Luc. 1.

Tanta fuit perfectio Mariæ, ut soli Deo cognoscenda servaretur; juxta illud Eccl. 1. ipse creavit illum in spiritu S. & pidiit, & dinumeravit, & mensus est. S. Bernardus t. 2. l. 21.

§. II.

Textus Scripturæ.

Una est columba mea. Cant. De illa verius, quam dealis dicitur: quia inter omnes Sanctos, tam Angelos, quam homines, unum constituit chorum ab aliis diversum; ad quem nullus alius accedit, sed longissimè distat. Unde exaltata est super novem choros Angelorum, super choros Prophetarum, Apostolorum &c. Nam illa, sicut & ejus Filius, singularem habet sedem: hic ad dexteram Patris; illa ad dexteram Filii. De Ponte l. 9. in Cant. Exh. 3. §. 4.

Ecce mihi magna, qui potens est. Luc. 1. Non explicat, quænam hæc magna fuerit, nec quàm magna: quia inexplicabilia sunt. Nierembergus de ador. l. 2. c. 4. Ecce mihi magna qui potens est. Sed quàm magna? nescio, an ipsa voluit suam comprehendere magnitudinem. S. Thom. Vill. conc. 3. de Nat. Virg.

Dominus tecum, Luc. 1. In his duobus verbis notatur Mariæ dignitas, & Dominium super Filium suum. Cum enim de omnibus cæteris Sanctis dicatur, & magnum sit, eis esse cum Domino: unde & Enoch dicitur ambulasse cum Deo. Gen. 5. quod faciunt, qui ejus per omnia voluntati obediunt. Maria majus aliquid cæteris hominibus sanctis sortita est: ut non solum ipsa subjiceretur voluntati Domini; sed etiam Dominus voluntati ipsius: ut per hoc meritò diceretur Dominus esse cum ea. Richardus à S. Laur. l. 1. de laud. Virg. c. 5.

Missus est Angelus Gabriel &c. Luc. 1. Cur non Archangelum vocat? cur non Seraphim? nam ex illorum ordine fuit, juxta aliquos nimirum Bernardin. de Bullis; & Marcum Vigetium

rum Card. Juxta plurimum tamen opinionem. S. Thomæ, Bernardi, Gregorii, summus fuit Archangelorum, Nudè vocat Angelum, quia in Incarnationis mysterio, in qua Deus ita demittitur, demittere se quique debet. Secundo: quia Virginis conspectu omnis culteudo demittitur, omne lumen obfuscat, omnis ardor videri tepor, omnis sanctitas penè disparet. Umbra Virginea hic.

Seniores viginti quatuor mittunt coronas suas ante thronum. Apoc. 4. 10. Cur non potius ante Agnum? Thronus B. V. juxta graves auctores, præfigurabat: & idè illi diadematum abiectione primò, & peculiariter, reverentiam exhibent. Sylv. t. 1. l. 1. c. 6. q. 18.

In laude aliarum Virginum dicitur, quod, sequuntur Agnum, quocumque jertit. Apoc. 14. De Virgine autem Virginum Maria potest securè dici, quòd agnus sequebatur eam, quocumque ivit. Unde Luc. 2. eras submissus illis. Dominus tecum. Rich. à S. Laur. l. 1. de laud. V.

§. III.

Ex Patribus, & aliis.

Ad te pro dignitate laudandam omnis inops est lingua: etiamque animus excelsior Mundo in laude tua vertiginem sentit, ò Deipara! cum tamen clemens exitus, fidem nostram, qua laudes tuas amplectimur, accepta. S. Joan. Damasc.

Verè rerum omnium conditarum Domina facta est, cum Creatoris Mater exit. Idem l. 4. orthod. fid. c. 15. Mater Domini omnis creatura: quia genuit Creatorem, Domina facta est omnium Creaturæ. S. Bernardus t. 3. l. 3. de glorioso Nom. Mariæ.

Per me reges regnant, Prov. 8. 16. A Christo D. hoc regnandi, & imperandi jus participat B. V. tanquam ejus mater. Regis enim Mater regina fit, oportet; ut concludit Sanct. Athanasius f. de Deip. idque primò: quia mater in filium regem jus habet maternum, quo ei, quasi filio, potest præcipere, & imperare, quare hoc quoque jus habuit B. V. in Christum. Secundo, titulo Deiparæ: tanta enim hæc dignitas; ut possit dominium omnium, que in Dei sunt potestate. Tertio, quia Christus summè honorat Matrem: ideoque hoc Dominium ei ultrò communicat. Quarto, quia Fideles omnes: hoc jus B. Virgini deferunt: vocant suam Dominam; quod etiam nomen sonat. Corn. hic.

De hac, & ob hanc, & propter hanc, omnis Scriptura est; propter hanc totus Mundus factus est. S. Bern. l. 3. sup. Salve Reg.

Opus, quod solus opifex supergreditur. Petrus Dam. l. 1. de Nat. B. V. Architectus, & Dominator omnium, Deus, ex incorrupto utero tuo carne suscepta, humani te generis Primatam creaturæ, ò Domina, nulli unquam reprehensionum obnoxia. Unde ad te confugimus cuncti: veniam orantes ostendimus. S. Sabas. Ex. Men. 1. Jan. in precibus Matucinis.

Decores, quos Angelus abiecit (Ezech. 28. omnis lapis pretiosus operimentum suum &c.) & ab Eva abulit; Virgo Beata assumpsit. Albertus M. in Salut. Angel.

Opus Domini excellentissimum est Maria. S. Bonav. Spec. B. V. c. 3. Si linguis hominum loquar, & angelorum; nihil digni, nihil propriè de Sanctæ, ac perpetuæ, Virginis Matris Christi Mariæ gloria eloqui poterò. Arnoldus Carnot. Abbas tr. de laud. Virg.

Scio, quòd ineffabilis est laus ejus; nec ad eam poterit homo vivens, etiam si loqui detur Angelorum linguis; quoniam major est omni laude. Hanc enim gloriam sibi retinuit celestis artifex; cujus Mater Virgo opus est speciale; nec alteri daturus est eam. Rich. à Sanct. Laur. Prologo 1. de laud. Virg.

Plus, quàm mulier hæc. Parum est; plus, quàm vir. Hoc modicum est; plus, quàm Angelus omnis. Gerfon tract. 11. Sup. magnif.

Ave magna Aula, & splendidum Palatium, Imperatoris æterni. Blossus p. 2. Parad. animæ. S. Mechthidi ipsa Deipara se loquitur l. 11. B. Trinitas me tale imaginem facere volebat; in qua totius potentia, sapientia, & bonitatis suæ, artificium elegantissimè apparet.

Delorsia.

§. I.

Figura, & Comparationes.

Congregatur aqua, quæ sub celo sunt, in locum unum. Gen. 1. 9. In unum cor Mariæ quasi omnes aquæ dolorum congregatæ. Turfell. Laur. hist. l. 3. c. 32. S. Bonav. Spec. B. V. c. 2. vocat eam Rosam Martyrum c. 3. Maria mare amarum interpretatur.

Non te comparabo Abraham, filium in sacrificium ducenti: R. P. Spanner Poly. Tom. 11.

ille enim reduxit incolumen; tu verò sine filio relicta es orphanæ. Nec te comparabo Jacob ploranti Joseph. Gen. 37. Inpererant enim ei undecim filii: Nec etiam Davidi ploranti suam Absolon, & dicens: quis mihi det &c. 2. Reg. 18. ille enim, licet pulcher aspectu, fed fœdus moribus, inobediens patri, & proditor occubuit: Christus vero subditus tibi, omni præditus pulchritudine.

David, audita nece Absolonis, licet perduellit, ac scelerati filii, præ dolore caput operuit; & vita sua mortem ejus redimere volens, exclamabat: fili mi Absolon! Absolon, fili mi! quis mihi det, ut ego moriar pro te? Ubertiores fontes flendi Maria habuit. David nuntium dumtaxat de morte filii tribus lanceis confossi acceperat; Maria dilectissimum suum JESU ante oculos suos tribus clavibus confixum, toto corpore lacrum &c. vidit expirantem. Ne vœtatis me Noemi, id est, pulchram, sed vocate me Mariam; id est, amarant Ruth 1. 20. quia amaritudinè repletis me vultu omnipotens.

Elebat irremediabilibus lacrymis, & nulla modo consolari poterat. Tob. 10. 4. 7. Quando Scriptura vult exprimere aliquem luctum multum dolorosum, assimilat eum luctui unigeniti. Jer. 6. 29. Amos 8. 10. Intensus dolor; quia præfens erat. Quod oculus non videt, cor non dolet.

Job non scidit vestimenta sua, nisi audita morte filiorum, & filiarum.

Factum est cor meum &c. Psalm. 21. 15. Potest hic veras exponi de B. Virgine: ipsa enim dicitur cor Christi, quia cum summè dilexit, & ipsa intima fuit in corpore Christi mystico. Ipsa liquefacta est per dolorem, & amorem, ad ignem Passionis Christi. Hugo Card. hic.

Alicuius purpureum. Cant. 3. Ascensus purpureus fuit dorso rosa compassio; quæ affectuosissima, ac benignissima Mater filio suo paulatim tam intensus condelebat, quàm Passio ejus magis appropinquabat. Fuit dolor talis consolationibus ejus frequenter admixtus. Quemadmodum enim dulcissimè, amabiliterque, gaudebat, insistent puerum JESUM vultu placido conspectant, virginis brachiis deferendo, amplectendo, rosea facie osculando, facis uberibus nutriendo. Sic planè recoleudo, quod à Gabriele sancto preceperat, dictum esse ad Joseph de Puerò: *ipe salvum faciet populum suum à peccatis eorum*, vehementissimè condelebat; & concubantur omnia viscera ejus materna super innocentissimo filio suo; ita ut cum David dicit videretur: ò JESU! Fili mi JESU? quis mihi det, ut ego moriar pro te! Dionys. Carth. hic.

Coma capitis tui: sicut purpura regio vincta canalibus. Cant. 7. 5. Cogitationes tuæ tinctæ in sanguine Dominiæ Passionis; & affectu sic semper fuerit, quasi recentem viderent sanguinem de vulneribus profluentem. Halgrinus. B. V. Dei genitrix, quia in ea parte patiebatur, quæ impassibilis habetur; & atrocissimè passa est gladio Passionis Christi; plus quam Martyr fuit: unde constat, quia plus omnibus dilexit. S. Sophronius l. de Assumpt. B. V.

Oculus tui sicut piscina in Hefebon. Cant. 7. 4. Rupertus hic: quòd non deficiat ex eis aquæ. Et tu maxime, ò Virgo, præ cunctis mortalibus semper compuncta corde potes dicere: *fuerunt mihi lacrymæ meæ panis die, ac nocte*. Propterea dicuntur sicut piscina in Hefebon, id est, in maxima compunctione. Hefebon quippe interpretatur cingulum mortis.

Quasi plantatio rose in Jerich. Eccl. 24. 28. Rosa ruborem habet vehementis intentionis; in quo duo figurantur: summa videlicet amoris perfectio, & perfectio intentio doloris. Quòd enim diligebat ardentius, tantò vulnerata est profundius. Rich. à S. Laur. l. 3. de laud. Virg.

Sol vertetur in tenebras, & luna in sanguinem. Joel. 2. 31. Sol justitiæ Christus versus est in tenebras per mortem; & luna, idest, Maria conversa est in sanguinem per compunctionem. Turfell. hist. Laur. l. 3. c. 32.

Myrrha arbor est in Arabia, quæ interpretatur *Vespera*, vel *Occidens*, est amaritudo. Maria autem fuit arbor myrrha in Vespera Passionis Filii. Fuerat Maria arbor lætitiæ, quando dixit: *exultavit spiritus meus in Deo salvatori meo*: sed amaritudinis; quando discessit ab ea sol moriturus justitiæ. Rich. à S. Laur. l. 12.

§. II.

Comparatur Martyribus, & præfertur.

Virgo univeros Martyres sub splendore tantum excodit, quantum sol reliqua astræ. S. Basil. Seleuc. or. de Annunt. Quid de Deipara dicturi sumus; quæ tanto supra Martyres omnes splendore enituit, quantum sol stellarum micantes radios fulgoribus vincit. Idem orat. de Sanctissima Dei genitricis, & de Incarnat. &c. Quidquid crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potius nihil, comparatione tuæ Passionis: quæ nimirum sua immanentia transi-

transiit cuncta penetralia tua, tuique benignissimi cordis in-...

Modo quodam indicibili in omnibus Electis suis omnia per-...

O dulcissima Mater nostra! ubi flas? nunquid iuxta Cru-...

Rosam Martyrum vocat. S. Bonav. spec. B. V. Plus, quam Martyr fuit: quia in animo non minus amo-...

Non sine causa hi, qui fideliter Christo affixerunt in Calva-...

S. III.

Vehementia dolorum.

Cruce gladio erat, qui per Filii corpus maternum pectus...

Euthymius in c. 2. Luc. Gladium nominavit, acutissimum...

Mulier, etia filius tuus. Joan. 19. 26. Non vocavit eam Ma-...

Sanguine Filii in flagellatione per totum corpus defluente...

Stabat iuxta Crucem Jesu. Joan. 19. 25. Cur B. Virgo nunc prima nominatur: cum alibi mulieribus postpu-...

Vulnera Christi morticis, erant vulnera Matris dolentis. S. Bern. lament. B. V.

Nunc solvis, Virgo, cum usura, quod in partu non habu-...

Dolores, quos non habuisti in partu, ut sentires te esse Ma-...

Canit Ecclesia: circumdabant eam flores rosarum, idest, in-

Currit Mariam post Jesum, non tantum in odore unguento-...

Tantum filii dolor Virginis; quod si in omnes creaturas,...

Nihil est ambiguum, quia si divina non fuisset bonitate...

cap. 13.

Quod si latius attendere velis: quae, & quanta, in perfec-...

Videns Mater; Filium suum in Cruce crudeliter extendi, in...

S. Paulus pingitur cum gladio; quia gladio occisus: S. An-...

Miraculo proximum est, quod narrat testes idonei: Floren-...

Miraculo proximum est, quod olim usus fuit Cosmus magnus...

S. IV.

Circumstantiae augentes dolorem.

Arce Noemum Dominus inclusit Gen. 7. ne, ut Chryso-...

Alia conditio Virginis dolorem extollens erat: quod opem...

S. V.

Par amoris dolor.

Pos omnes, qui transtis. Th. 1. 12. Ethicus ait: pul-...

Et, quid fecisti nobis sed. Luc. 2. 48. Volo, o Sanctissima...

Quod magis diligebat, plus doluit: & amoris magnitudo...

Quan-

Quanto incomparabiliter amavit, & tanto vehementius...

Fuisset severae mentis, non fieri illius Altissimi Filii conso-

S. VI.

In corde passa.

Hoc solum restat: quod ipse in corpore, tu vero in cor-...

Quid est, quod Dominus dicit Il. 63. Torcular calcavi so-

Quot vulnera Filium accipiebat in carne, tot pia Mater...

Ile carne; illa corde, passa est. S. Amedeus hom. 5. Idcirco accessit Calvariam, ut cum eo in gladio spiritualiter...

S. VII.

Oblatio, & Sacrificium.

Et abatur dolens, & laceranda dolebat, quod offerebatur...

Nimirum in Tabernaculo illo dux videres altaria; aliud in...

S. VIII.

Initium Matris dolorum, tempus, duratio.

Falculus myrrhae. Cant. 1. 12. Cum carne mea proge-

Dulcis est Jesus in desertum. Matth. 4. 1. Mater tua piissima...

Ecce pater tuus, & ego, dolentes querebamus te. Luc. 2. 48. Nec tridui absentiam a JESU sine ingenti dolore pati susti-

S. Brigitta Revel. l. 6. c. 9. dixit B. Virg. ego nullam horam...

Sicut rosa crescere solet inter spinas, ita B. Virgo in hoc...

Quoties aspicebam Filium meum; quoties involvebam eum...

Omni tempore, quo post Ascensionem Filii mei vixi: visitavi...

R. P. Spanner Poly. Tom. II.

Scias; quancumque inducibam ipsum illa tunica; tunc oculi...

Ille doloris gladius cordi Virginis omni horatanto se pro-

S. IX.

Compassio cum Matre dolorosa.

EX tuo dolore discas, quanam illa communis omnium Pa-

Sol splendens, sui amoenitatem subducendo, totum hunc...

B. Virgo Domina est in Filii oblatione; amarum mare in...

Domina.

Domina Laureana.

In qua Deus conceptus, ab Apostolis rite conservata, An-

Quorum sollemnes illa voces: revertere ad nos Maria. Ex Dal-

Et deinde pronas perstricisse; quoad avo, ventis, ferro,

Ergo S. edes ad factum ferme sagitte ab eo loco in proximum...

Quoties aspicebam Filium meum; quoties involvebam eum...

B 4

Edn

E.

Educatio.

Quæ manè vigilans ad me, invenit me. Prov. 8. 17. Manè, idest, citò, maturè; putà à prima ætate. Omnes quidem diligentes se diligit Maria Deipara; sed maxime eos, qui manè ad eam vigilans, id est, pueros; qui à teneris illi servire incipiunt. Sicut enim parvulos Christus præ cæteris amat, dicens: Sinite parvulos venire ad me: Matth. 19. sic eosdem præ cæteris diligit purissima Virgo, quia ipsum Puerum Christum tenerimè dilexit, factis involvit, lactavit, &c. ac in eo dicit amare, & educare pueros, Cornelius hic.

Quando difficultatem in partu habuisti, ego ad te ingressa sum. Ideo ingratus es, si non diligis me. Labora igitur, ut filii tui sint etiam filii mei, In Compendio vitæ S. Brig. Verba Deiparæ.

Eleemosyna.

Odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Cant. 4. Quæ sunt unguenta tua, foror mea sponsa? eleemosynæ tuæ, quas expendisti in me. Super omnia aromata est odor unguentorum tuorum, id est, suavitatis eleemosynarum tuarum; quia non ut cæteri in membris meis, sed in metropolitano tu mihi munificentissima extitisti. Rup. in Cant. hic.

Quare non obtulisti B. Virgo agnum; quæ paulò antea acceperat à Magis in oblatione, quæ pietè creditur, non parvam auri quantitatem à dicendum: quòd B. Virgo, paupertatis amica, thesauros, Regum devotione oblatos, absque mora liberalissima charitate regionis illius pauperibus dispensavit. Neque porit manus ejus aliquid temporalis substantiæ adherere, quæ jam intellexerat, Filium paupertatis, altitudinem demonstrare. S. Bernardus tom. 3. tr. de B. V. f. 10. de Purif.

Evangelista.

Confessus in corde suo. Luc. 1. 19. Hinc Discipuli Christi à B. Virgine, post Christi Ascensionem, de aliquibus dicuntur intructi: præsertim Lucas ab ea edoctus asseritur, maxime in his, quæ ipse solus de Christi infantia refert. Non quòd à Spiritu S. non sit de illis instructus, Imò & Spiritus S. cum per Mariam feci intruxit; & Supernaturali irradiatione de omnibus informavit, & infallibiliter direxit. Eadem enim veritas à diversis, & pluribus modis, addicitur à Dion. Carth. hic.

Evangelium.

Prima Evangelii præconissa in carne degens Mater Conditoris Evangelii Maria: quæ, antequàm Evangelium conde- tor, ipsa servavit. Nondum Conditorum ejus conceperat, & Evangelica erat. Sim. Caff. in Evang. lib. 8. de vitis cap. 3.

Eucharistiam respiciens.

Columba venit ad eam ad vesperam, portans ramum oli- vae virentibus foliis. Genes. 8. 11. Tu, quasi oliva speciosa in campis, quæ Mundo naufrago, ramum illum olivæ Pa- ternæ protulisti JESUM Christum. Colligere fas habet ipsam in Eucharistiæ Sacramento fidelis animas. Qui, dum creavit eam, miste per aquas, & terras hujus dilavit: quan- tenus bene volando rediret ad ipsum, qui misit illum. Felix plene anima, quæ rediit ad vesperam vitæ suæ, fe- tens in ore suo ramum olivæ Christum, per Sacramentale, vel saltem spirituale susceptionem. Gerfon. tract. 9. Sup. Magnif.

De pomis cali de pomis fructuum solis, & luna. Deut. 33. 13. Ad terrestrium pomorum genituram coeunt solis, ac lu- næ influxus: nam luna genitali quadam aspergine arva no- ctu humectans, irrorat, & fecundat: sol verò interdiu vivi- dis igniculis fovet; & vitali quadam calore promovet terræ partus. JESUS verò virginalis, & pulcherrimæ, arboris Ma- riæ fructus est. Eucharistia fructus, & pomum, est solis, ac lu- næ: hoc est, solis JESU, & lunæ Mariæ. Arcones in II. 3. 6. Disc. 5.

Introduxit me Rex in cellaria sua. Cant. Eucharistiam: quom- tum tu Cellaria es. Gerfon. t. 11. Sup. Magnif.

In qua urna aurea habens manna. Hebr. 9. 4. Urna aurea est Maria: aurea per excellentiam vitæ; aurea per integritatem, & puritatem; aurea per plenitudinem gratiæ. Hæc urna man- na reconditum habuit; quæ Panem Angelorum, qui de celo descendit, & dat vitam Mundo, sacrosancto gessit in utero. S. Anedeus hom. 1.

Corpus, & Sanguis Filii Dei, fructus sunt arboris pul- cherimæ, idest, Virginis inteneratæ. S. Rupertus L. 1. in Lev. cap. 37.

In Sacro Virginis utero formatus cibus. S. Thomas Vill. I. 1. de Corp. Chr.

Christus ipse S. Matrì suæ leto vultu Viaticum sacrum præ- buit. Gerfon. tr. 9. sup. Magnif.

Tu Mater es Eucharistiæ, quia Mater gratiæ bonæ. Tu cla- vigera Cellariorum Regis pacifici. Id. ib.

F.

Fides.

Omnes domesticus ejus vestiti sunt duplicibus. Prov. 31. Ves- tes fervorum Mariæ sunt fides, & operatio. Fides ves- tis interior, quæ coram hominibus nos Christo patienti si- miles facit. Rich. à S. Laur. l. 2. c. 1.

Vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum &c. Cant. 4. 9. Oculos fidem, capillus humilitatem designat; quibus Poten- tis Dei Filio Virgo maxime complacuit; illumque uno capillo, licet fortissimum, & potentissimum fortiter alligavit. S. Thom. Vill. f. de S. Steph.

Mariæ fides transcendit fidem Abraham. Abraham credidit, posse se habere filium de sterili fene; sed Maria, quòd virgo conciperet de Spiritu S. neque concepit, nisi credidisset. S. Bonav. l. 17. in Hexam.

Fiducia.

Factum est autem, cum essent ibi, impletum est tempus, ut pareret. Luc. 2. 6. B. Virgo improvia venit, de tempore par- tus non cogitans; diviæ directioni, & gubernationi, omnia relinquens, cum divina, non humana operatione concepit: nihil secum deferens, quòd edita proles in cultu educationis requirit. Sim. Caff. de gest. D. 1. 1. hic.

Filius.

Reperit Filium suum primogenitum. Luc. 2. 7. Nos esse fi- lios B. Virginis hinc ostenditur. Si primogenitus, ergo alii secuti sunt secundo geniti, tertio geniti: neque enim primo- genitus diceretur, nisi post se alios haberet. Carnales verò nullus habet B. Virgo, præter Christum, ergo spirituales ha- beat, necesse est. Non Angelos; ergo homines: nam Filius ejus frater noster dicitur. Ergo si nos fratres; illa nostra Ma- ter. Incert. Auth.

Mater amica solo, & luna sub pedibus ejus. Apoc. 12. 7. in utero habens clamabat parvulus, & cruciabat, ut pa- reret. v. 2. Glossa interl. clamabat, cupiens alios generare, Moralis glossa. Significatur interitum desiderium implendi in opere, quòd concepit in mente. Ambrosius: cruciatur, ut pariat, cum liget eos, quos in peccatis parere conspicit, Sicut Paulus Ap. infirmantibus discipulis loquitur: filii mei, quos iterum parvulo, donec formetur Christus in vobis. Gal. 4. 19. Nax. tr. de B. V. s. 26. Maria cupit generare filios spiri- tualiter.

Omnes filii ventris Ecclesiæ, sunt hereditas, & merces fru- ctus ventris Mariæ. S. Bonav. Spéc. B. V. c. 14.

Præto Janes, sive Abyssinus Imperator, hos filii usurpac- titulos: David supremum meorum regnorum à Deo unice di- lectus. Columna fidei, ortus ex stirpe Juda, filius David, filius Salomonis, filius ex femine Jacob, filius Magnus Ma- riæ, filius SS. Petri, & Pauli, secundum gratiam Impera- tor superioris, & majoris Æthiopiæ. Orthelius in theatro abula 68.

Fortitudo.

Hæc est illa mulier fortis, de qua scriptum est: mulierem for- tem quis invenit? Prov. 31. 10. Blesensis l. 1. in Adv.

Intrauit JESUS in quoddam castellum. Luc. 10. 38. Quod castellum fortius, quòd firmius; quàm Virgo Sanctissima: cujus animam sic Deus gratia firmavit, ut neque factio, nec cogitatu, à Deo unquam declinaverit. S. Thom. Vill. conc. 1. de Assumpt. V.

Fuga in Ægyptum.

Ece Dominus ascendit super nubem levem, II. 19. 1. Hieron. Protop. & S. Ambros. Exhortat. ad Virgines, docent: nu- bem levem esse B. Virginem; & cujus levem Christum puer in Ægyptum delatus est. Porro B. Virgo dicitur nubem levem: quia nullis concupiscentiæ, aut conjugii, onere gravata in- quit Hieron. Super omnes res terrenas quasi nubes, ait Pro- copius, eminebat. Hæc nobis pluit Christum; & per eum interna mentis nostræ humectat. Cornelius hic. Nubes levis, & nullius corruptionis pondere gravis, est Virgo Maria; quæ in Ægyptum Christum portavit. Eusebius Emif. hom. in Nat. In- nocentium.

Fuga in Ægyptum. Matth. 2. Nam incipiebat eudi acutus doloris gladius; cùm tam citò nova sua, teneaque, pro- les cogeretur regnum timore, quos terrebat, provincias Æ- gyptiacas incolere. Et mirum in hoc infante tenello, quòd terrenis terrebaris; & territus plus terrebat; qui ob hoc fu- git.

giebat; quia ab ipso terrebaris Herodes. Simon. Caff. l. 1. de gest. D. c. 22.

Ece Regina mundi Ægyptiacas ingreditur civitates, nul- lo humano comitata saltu; sed nec pedisequam unam legi- mus habuisse. Incognita in Mundo, ignorata in populo; quam, si qua erat, cognovisset Ægyptius, apparatu, & ma- gnis copiis, occurrisset. Conducit hospitium carpentarius, introducit Matrem cum prole fugientem; congregat suppel- lectilem modicam, ad fovendam Matrem, & prolem; artis carpentariæ instrumenta producit. Idem ibidem. Vide obe- dientia.

G.

Gaudia.

Cor Matris quædam dulcedines, quæ humanum superant intellectum, imbucant: eratque utrimque mira jucunditas, cum pia Sanctæ Matris, & devota, humilitas, & Sancti San- ctorum immensa benignitas, confederatis affectibus mergen- tur. S. Cyprianus de Nat. Chr.

Gratia.

Omnia flumina &c. Eccle. 1. 7. Per mare intelligitur V. Maria; in quo omnia flumina gratiarum, & donorum spiri- tualium, intraverunt cum ipso fonte: & non redudavit Maria, id est non intumuit per superbiam, Hugo Cardin. hic.

Sicut turris David collum tuum. Cant. 4. 4. Sicut caput per collum, & equæ arterias, spiritus vitales, in membra influit; Sic Christus per matrem in Fideles sua dona. De Ponte lib. 7. Exh. 15. S. 3.

Omnia flumina intrant in mare; dum omnia charismata San- ctorum intrant in Mariam, Et flumen gratiæ Patriarcharum, & Prophetarum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Apo- stolorum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Martyrum intrat in Mariam; & flumen gratiæ Confessorum; flumen gratiæ Virginum &c. Omnia flumina intrant in mare, id est, gra- tiæ intrant in Mariam. Unde ipsa optime dicere potest illud. Eccl. 10.

In me omnis gratia. S. Bonaventura Spéc. B. V. c. 3.

Ave gratia plena. Luc. 1. 28. Hæc est gratia, quæ dedit cœlis gloriam, terris Deum, fidem gentibus, finem vitii, vitæ ordinem, moribus disciplinam. S. Chrysol. f. 143.

Spiritus S. superveniet in te. Luc. 1. 35. Non dixi, veniet; sed superveniet. Prius quidem in ea fuit per multam gratiam; sed nunc supervenire nuntiatur propter abundantioris gratiæ plenitudinem, quam effulsiunt etiam super illam. S. Bernardus hom. 4. sup. Missus.

Nec solam ad seipsam sit gratia plena; sed ut refundat in cœteros exigentes: & detur in illa intelligi; quòd plenitudi- nem gratiæ, futura Christianitas posse accipere, quæ nu- merolitate singulari Virgini proferranda erat. Etenim ad to- tam Christianitatem ordinabatur, quòd fiebat in Virgine. Sicut una prima virgo, non pro seipsa tantum; sed pro om- nibus, plenitudinem culpæ suscepit. Simon. Caff. de gest. D. l. 2. c. 2.

Invenisti gratiam. Luc. 1. 30. Non creasti, ut Deus: non rapuisti; ut Angelus: non prædidisti; ut Adam: non emi- sti; ut Simon magus: non abscondisti; ut invidis doctor: sed restituiti potius. De Castillo Illat. 217.

Salutans nomen Virginis recitet, ab eo, quòd plus in ea erat, denominat, dicens: Ave gratia plena. Ostendat ei omnipotens, qui delegaverat eum; quòd & plus esset hæc Virgo, & quibus dotibus ditata confiteretur; cùm, omnium abjecta copia rerum, solum polleter plenitudinem gratiarum. Sim. Caff. antè cit.

Invenisti gratiam. Prudens Virgo, non sapientiam, sicut Sa- lomoni non divitiarum, non honores sed gratiam requirebat. Nimium sola est gratia, quæ solvamur. Quid nos aliud qua- rimus, fratres? Queramus gratiam, & per Mariam qua- ramus. S. Bernardus f. in Nat. Virg.

Vadam ad montem myrrhæ, & ad collem thuris: in il- lum montem altissimum montium: montem non modo myr- rhæ, & thuris; sed & omnium aromatum; Virginem Vir- ginem omnium plenam gratiarum. Guaricus lib. 1. de annunt. Virg.

Quodcumque donum alicui Sanctorum unquam datum fuit, tibi non fuit negatum: sed omnium Sanctorum privilegia omnia habes in te congesta. Idiota Contempl. de V. Maria cap. 2.

Quemadmodum in compendio collegit Deus in Adamo, ex Eva, universam naturam, postquam cuncta creasset: atque in homine sunt omne? naturarum, & vitarum, gra- dus eminentiorum modo, quàm in ipis naturis, cœlis, plan- tis; & animalibus; ut unus homo plus valeat, quàm uni- versus Orbis; & sit alter Mundus. Itaque, quoniam non est ne- gligentior; & minus curiosus, artifex Deus in rebus gratiæ:

in unum quoque redegit in novo Adamo, & Eva, univer- sam gratiam datam, & dandam hominibus, & Angelis. Unaque in Maria sunt omnia genera charitatum, & dono- rum supernaturalium, & gratiarum, gradus eminentiori modo, quàm in cunctis reliquis hierarchis Spirituum beato- rum, & Ordinibus Sanctorum. Nierenbergius de ador. I. 2. cap. 4.

Gratitudo.

Beatissima Maria, nè unquam Deum laudare cessares, sem- per in ore habuisse fertus, teste S. Bonaventura vitæ Chr. c. 33. Deo gratias.

H.

Humilitas.

§. I.

Figura.

Quia non sum similis &c. Ruth. 2. 13. Ecce mira humilitas Ruth; quæ se facit omnibus ancillis Booz inferiorem; & ancillarum ancillam; & ideoque meruit fieri ejus uxor. Sic B. Virgo dicens: ecce ancilla Domini, meruit fieri Mater Dei. Cornelius hic.

Fecit etiam Salomon thronum. & vestivit eum auro fulvo. 3. Reg. 10. 8. Humilitas Mariæ pretiosissima. Et idem signatur per throni Salomonis auro, quòd era fulvum nimis. Hu- militas enim Joannis, & aliorum Sanctorum, auro palli- dum est; si cum auro humilitatis Mariæ fulvo nimis com- paretur. Et sicut pretiositas auri omnia metalla transcendit; sic humilitas Mariæ omnem gaudium humilitatis excedit. Quan- tùm enim Maria fuit virtutibus præminentior, tantùm in ipsa humilitas mirabilior. Richardus à S. Laur. l. 4.

Nardus mea &c. Cant. 1. 11. Olim in Eva malo superbie fœtore offensus, & in hoc ab humano genere averfus: nunc autem delectatus bono odore, nardo humilitatis meæ, sic ad genus humanum conversus est. Rupert. l. 1. in Cant. Rex glo- riæ fuit in acubitu, id est, cubavit novem mensibus in ute- ro B. Virginis, cùm ex eo carmen assumpfit: tuncque nardus id est, virtus, & humilitas B. Virginis dedit odorem suum. Nam quid, inquit Sanct. Bernardus, est aliud, nardus: mea de- dit odorem suum? quàm, placuit mea humilitas. Non mea, inquit, sapientia, non nobilitas, non mea pulchritudo; sed, quæ sola inerat humilitas, dedit odorem suum. Cornelius hic.

Quæ est ista, quæ ascendit &c. Cant. 3. 6. Rupertus censet, hæc esse verba Christi, humilitatem B. Virginis admirantis. q. d. Tu dicis, sicut Abraham pulvis sum terre, qualem ventus dispergit, aurâ tollit. Et ille, non: sed pulvis pig- mentarius, sive pulvis pigmentarii; pulvis myrrhæ, & thuris; qualem pigmentarius Spiritus S. conficit ex optimo thure; quòd est suavitatis mentis; & ex myrrha probatissima; quòd est mortificatio carnis. Tu dicis: fumus ego sum terer coram divinis oculis, qualis de camino ascendit. Et ille: non, sed fumus ex aromatis myrrhæ, & thuris; qualem docet ascen- dere de aureo thuribulo atque altare aureum, utque ad os, & olfactum, Domini. Idem hic.

Sicut turris David collum tuum. Cant. 4. 4. Quid erat tur- ris David? putasse illa turris manufacta; de qua legitur 1. Paral. 11. Imò turris David non manufacta fuit, cui tuum, & Dilectæ collum debet assimilari. Et hæc est humilitas Da- vid. Falsa sicut, ait Dominus apud H. 3. elevata sunt; & am- bulaverunt extenso collo, &c. Hæc fuit superbia illarum; pro- pterea expugnari poterunt. Tuum autem collum nequaquam extensum fuit; sed est, sicut turris, id est, sicut humilitas David. Per quam ille coram Deo fortis, & contra homines stetit inexpugnabilis. Rupertus in Cant. 1. 3. hic.

Terribilis, ut castrorum acies ordinata. Cant. 6. 9. propter profundissimam humilitatem, quæ nihil demonibus terribilitus est. S. Bernardus t. 1. f. 52.

Maria Virgo stellæ assimilatur: quia, cum magna esset ad modum stellæ, modica appareret per humilitatem. Hugo Cardin. in Luc. 1.

§. II.

Humilitas B. V. summa, perfecta.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ. Luc. 1. 45. Græcè à- pud Janenium: quia respexit parvitatem ancillæ suæ. Aliqui ex Hebr. respexit antebilitatem ancillæ suæ. Syl- veira hic.

Fecit illi magna. Nollis quæ? Magnius, quæ Virgo; ma- gnum: quia Mater; majus, quia utrumque; maxima, quia Dei Mater: fed majus: quia, cum tanta sit, putat se nihil esse. V. Beda in Luc. 1.

Exinanivit se, exemplo Filii sui, formam ancillæ suscipiens. Richardus à S. Laur. l. 4.

§. III.

§. III.

Humilitas illius respecta, amata, à Deo.

Quia respectu humilitatem ancilla sua. Luc. 1. 45. Mira devotione plena vox, qua dicitur: quia respectu. Non enim ait, quia respectu virginitatem meam, aut innocentiam, aut aliam quarumlibet virtutum gratiam, sed solum humilitatem suam respectu Domini humiliter fateretur. S. Ildephonsus l. 2. de Assumpt. B. V.

Tria fuerunt in Maria, propter quae specialiter benedicta. Primum est humilitas, qua se vacuum ostendit; & idem impleri meruit. Unde dictum est ei Ave gratia plena. Hugo Card. hic.

§. IV.

Humilitas illius exaltata.

Ecce ancilla Domini. Luc. 1. In hoc, quod dicit ecce, notatur prompta obedientia; Ancilla vere perfectae humilitatis nota est. Quae enim major humilitas? quam quod Mater Dei eligitur, ipsa se ancillam nominat. Eccl. 43. Luminare quod minuitur in consumptione. Hugo Card. hic.

Quomodo sit istud, quoniam virum non cognovit. Luc. 1. Ubi Theologi cum Toletio afferunt: his verbis Mariam votum virginitatis expressisse. O votum! maledictionis quodammodo speciem referens. Fœmina Israhelica maledictione se affectam existimat, dum laborat sterilitate. O Virgo prudentissima! curavi minimum abjectionis lux virginitatis adhaerere: ut tam profunda humilitas quasi necessario ad Dei elevetur materiam. S. Bernardus serm. 4. sup. Miss. eligis in Israel esse contemptibus; ut in illi placeas, cui te probati maledictum incurere sterilitatis. Et ecce maledictio benedictione commutatur; sterilitas fecunditate recompensatur. Eusebius. Vol. 5. l. 7. sect. 1. Obs. 5.

Nunquam super omnes Angelos glorificata ascendisses; nisi prius infra omnes homines humiliata descendisses. S. Bernardus Deprec. ad gloriosam V. Mariam.

Magnæ Deas! terribilis, & sortis; bonitate ineffabilis; humilem ancillam erigas; & exaltas; unde hostem emulum olim expuleras. Triumphat humilitas augmentis gratiarum; & corona inclita à te decorata; superbia vero inanis, & tenebrosa, debilitat. Lucifer gloriosus & arrogans, vulneratus à lima coarctat; audiant superbi, & humiliantur. Virgo humilis ad thronum gloriae coronata ascendit; audiant humiles, & latentur. S. Amédus hom. 8.

§. V.

Quò major, eò humilior.

Ecce ancilla Domini. Luc. 1. Ancillam se dicit Domini, quae mater eligitur. Mitem enim, humilemque paritura, humilitatem debuit etiam ipsa praeferre. S. Ambrosius hic. Quamò magis B. Virginis se auditv elevandam in Matrem Messiae, Filii Dei; tanto magis ad humilitatis gremium confugit. Cajetanus hic.

Cum Virgo legeret illud Il. Ecce Virgo concipiet, intelligens, quòd talis Virgo erat futura Filii Dei Mater; anxia desiderio postulat tali sanctissime Virgini obsequii, & famulari; illam alloqui; & contemplari; vel saltem illi in aliquo humilissimo officio ministrare. Et dum in hujusmodi desideriis sancta virgo flammesceret; Angelo nuntiante, se illam esse virginem, de qua per Isaiam Spiritus S. prophetavit; audita Domini voluntate, humiliter se obtemperare parans; cum fieret Mater Dei; atque Regina caeli, & Mundi; non gloriae altitudinis, sed infinitae humilitatis assumpsit nomen, dicens: ecce Ancilla Domini. S. Bernardus serm. 2. l. 48.

Sicut nulla post Filium Dei creatura tantum ascendit in gratiae dignitate; si nec tantum descendit in abyssum humilitatis profunde. Id. l. 51.

Et quasi confurgere manipulum meum. Gen. 37. 7. Cur principatus triticeo in culmo ostenditur; & non potius in virga aurea? Vides spicas maturas se inclinare? nimirum agnata sublimatati humilitas. Eusebius l. 3. Colloq. Chr. lib. 3. sect. 2. obs. 7.

Sicut lilium inter spinas. Cant. 2. 2. Plin. l. 21. c. 5. nulli florum exaltata major languido collo est; & non sufficienti capiti oneri. Languido collo Maria verum lilium: ecce ancilla Domini, idem ibid.

Luminare, quod minuitur in consumptione. Eccl. 43. 7. Luna ultimam accretionis inflans imminutionis est primum. Idem ibidem.

§. VI.

Actus humilitatis.

Joseph autem vir eius. Mat. 1. 19. B. Virgo ex modestia noluit divinum hoc secretum Iosepho ultero revelare; ne tanta sua dona jactare videretur: sed Dei providentiae, cuius hoc totum opus erat, resignavit, certissime confidens; Deum suam innocentiam, & famam, tutaturum. Cornelius hic.

Triabata est in sermone eius. Luc. 1. 29. 32. Regni Davidici nomen exhorruit; comitatu contenta fabri. Et nisi ex verbis Angeli conjectasset, non temporalem fore principem, cuius regni finis non futurus praedicebat; audeo dicere, abdicasset verbum; ne à vilitate abdicaretur. Et idem forte Gabriel, cum de regno Filii multa dixisset, eam nunquam salutavit Regina: quin tot inter titulum fulgore ipsa sibi seposuit ancillae vocabulum. Oliva. 4. Strom. §. Multiplicabo semen tuum.

Pater tuus, & ego, dolentes. Luc. 2. Christum peperat; Angelus ad eam venerat, & dixerat ei: ecce concipies in utero. Luc. 1. 31. Meruerat parere Filium altissimi; & erat humillima. Nec se marito, nec in ordine nominis, praeferebat, ut diceret; ego, & pater tuus; sed pater tuus, inquit, & ego. Non attendit in sui utri dignitatem, sed attendit ordinem conjugalem: non enim humilis Christus matrem suam superbiere docuisset. S. August. de divers. parte altera l. 63. in Nat. Chr.

Et tuam ipsius animam. Luc. 2. Humilitatem agnosce Maria; quae non velut Mundi Regina, & aeterni Regis Mater; sed ut discipula accipit verba fœnis: non stomachans verbum, non indignans auditum; equanimiter læta, & tristia, recipit &c. Sim. Cass. l. 2. de gest. Chr. c. 21.

Nuptia facta sunt. & erat Mater Jesu ibi. Joan. 2. 1. Magnam; & eundem S. Ecclesiae spectandum ordinibus humilitatis exemplum; quòd Mater Jesu non aspernata est, carnali interesse celebrati nuptiarum. Rupertus l. 2. in Joan.

Pater & Andreas, & Jacobus, & Joannes - hi omnes peferunt unanimitate cum mulieribus, & Maria Matre Jesu. Act. 1. Itane mulierum sese ultimam exhibebat; ut novissima omnium poneretur? Merito facta est omnium Domina, quae se omnium exhibebat ancillam. S. Bernardus de B. Virg. Apostolos sic honorabat; ut primarii Scriptores dicant; eam à S. Luca petisse obnox; ut in catalogo eorum, qui expectabat Spiritum S. non principis, sed novissimo loco post Sacerdotes se collocaret. Nierenbergius de am. erga B. V. c. 9.

Miscellanea.

Accessit ad eum mulier. Mat. 26. 7. Joannes verò 12. 3. Maria accepit libram unguenti. Toletus hic: Matthaeus nomen tacet; quia caput unxit; Joannes nominat Mariam; quia pedes. Qui Mariam nominat, humilitatem indicat; quae enim Maria sine humilitate stare potest; cum virtus humilitatis à Maria planè sit inseparabilis. Joan. Damasc. orat. de dormit. Maria: Maria unxit pedes Jesu; quia in Maria humilitatem in honore habet. Paoletti l. 3. in Purif. B. V.

Si non potes Virginem humiliter, imitare humilitatem Virginis. S. Bernardus hom. 1. sup. Missus est.

I.

Imagines B. Virginis.

Cum S. Hyacinthus, Tartaris subdit in templum irruentibus, ipse aportato secum Venerabilis, fugeret, inclamavit statua quendam B. Virginis; sic ergo inimicorum meorum opprobriis me committes; age, me cum Filio meo alid transporta. At ille gravitatem statuae, utpote magne, & ex alabastro confectae, cautebat. Sed adiecit imago; ut sese confidenter assumeret; futuros pares oneri humeros. Accipit; sensuque valde levem. Jamque perveniret ad Boristhenem fluvium; nec pons, nec navicula, comparebat. Itaque facto signo crucis, substrata chlamyde, sicco illum trajecit vestigio; quod etiamnum visitur. Ribadeneria 16. Augusti in ejus vita.

Imitatio.

Si tam quam bonus, & devotus filius eam in omnibus pro posse studueris imitari; tunc procul dubio te sibi, tamquam Matrì, veraciter exhibebis; & ipsa te tamquam filium suum veraciter adjuvabit; & quae dignè ab ea petieris, tibi dabit. S. Bonaventura Stim. div. an. c. 7.

Sic vobis, tamquam in imagine descripta virginitas, vitatae B. Mariz; de qua, velut speculo, resulget species castitatis; & forma virtutis. Hinc sumatis licet exempla vendi, ubi, tamquam in exemplari, magisteria expressa probitatis: quid corrigere, quid effugere debeatis, ostendunt. Primum discendi ardor, nobilitas est magistri. Quid nobilissimus Dei Matre? S. Ambrosius l. 2. de Virginibus.

Mariae magis placet imitator devotus, quam laudator otiosus. S. Ildephonsus l. 1. de Assumpt. Virg.

Incarnatione Christi Mariam respiciens.

S. I.

Figuræ.

Lignum vite in medio Paradisi. Gen. 2. 9. Overè lignum vite! quod solum fuit dignum portare fructum salutis. S. Bernardus l. 2. in adv. Dom.

Maria. Gen. 22. 2. est B. Virgo: in cuius utero templum, id est. Humanitas Christi est edificata. Cornelius hic.

Facies candelabrum aedile ex puro mundissimo. Ex. 35. 31. O aureum item candelabrum ignem recipere divinitatis; ut per te illicet Mundo; unaque nequiarum nostrarum tenebras dissipet. Ecclesia Graeca in professo B. V. Annunt.

Rubus incombustus, seu ignis in ruo, est Deus in B. Virgine conceptus, & natus, illa ejus virginitate. Ita Theodoratus, Rupertus, S. Bernardus l. de B. Maria. Ut frutex incendit ignem, & non crematur: itidem etiam virgo, & lumen parit, & non corrumpitur. Hinc tota Ecclesia: rubum, quem viderat Moyses, incombustum. Greg. Nyss. or. de Nat. Christ.

Et ipse tamquam sponsus. Ps. 18. 6. Et ipsa procedens de utero Virginali: ubi Deus naturae humanae, tamquam sponsus sponsae, copulatus est. S. August. hic.

Stilantia super terram. Ps. 71. 6. Quae est illa terra, nisi Matris Domini caro Virginea; Rursus cali. Spiritus terrae. De hac terra veritas est orta. Richardus à S. Viçl. annot. hic.

Sapientia aliquid sibi domum. Prov. 9. 1. Sapientia Dei de sinu Patris ad nos veniens edificavit sibi domum, ipsam scilicet Matrem suam Virginem Mariam; in qua septem columnas excidit. Quid est in eam septem columnas excidere? nisi ipsam dignum sibi habitaculum hie, & operibus, praeparare. Nimirum ternarius numerus ad fidem, propter Sanctam Trinitatem, quaternarius pertinet ad mores, propter quatuor principales virtutes. S. Bernardus in Serm. parvis, serm. 9.

Lectulus Salomonis. Cant. 3. id est, verè pacifici, virgo dicitur; in qua Dei Filius requievit velut in lectulo. Richardus à S. Laur. l. 10. Lectula, est uterus B. Virginis; in quo Sponsus beatissimum copulam celebravit, qua humanae naturae dignatus est copulari. Lectulus autem dicitur, non lectus; propter humilitatem. Hugo Card. in Cant. 1.

Evangelium fecit Rex Salomon. Cant. 3. 9. B. Virginis uterus, & sinus, fuit seculum augustissimum, bajulus Verbum incarnatum; itaque media charitate contraxit propriam filiam Jerusalem. Quia Christus, qui est ipsa charitas, maximam gratiam, & charitatem B. Virgini apravit; ut ipsa filius Jerusalem, id est, animabus devotis, ad illam in quavis difficultate recurrebantibus, open ferret. Cornelius hic.

Egredimini Filii Sion. Cant. 3. 11. Mater Christi B. Maria esse creditur; quae coronavit eum diademate: quia humanitatem nostram ex ea assumpsit. S. Gregor. hic.

Ecce Virgo concipiet. Il. 7. 14. Hebr. est Haalma: Septuag. illa Virginitas, & unica illa Phœnis Mundi, apud Cornelium hic.

Ecce Dominus ascendit super nubem levem. Ps. 119. 1. Verè levem; quia conjugii onera nescivit. Verè levem; quia levavit hunc Mundum de gravi fenore peccatorum. Levis erat: quia remissionem peccatorum utero gestabat. S. Ambrosius l. de inf. Virg. c. 9. Ascendit Dominus super nubem levem, corpus scilicet Virginis Mariae; quod nullo humani feminis pondere praegravatum est. S. Hieron. hic.

Deus ab aëre venit. Habac. 3. 3. Septuag. Deus de Therman venit, & sancto de monte umbrosa, & condensa. Per montem hunc Theophylactus, & Euthymius, accipiunt B. Virginem; quae, quasi mons virtutum, ceteris Sanctis excellit, obumbratione Spiritus S. concepti, juxta Gabrielis promissum: verus Altissimi obumbravit tibi. Cornelius hic.

In hoc consistorio (uteri virginalis) consistunt est aurum, & decodum ad purum; & natura humana purgata; & ab omni labe purgata, verbo unita, & in unam personam conjuncta. In hoc consistorio, & ex hujusmodi auro, formatus est annulus, lapis pretiosus; & in eo imposita est forma summi Regis; & imago impressa, & plene expressa. Aurum optimum, Caro Christi; lapis pretiosus, anima Christi; figura, & imago, Patris, Divinitas Christi. Qui cum sic splendor gloria, & figura substantiae ejus; Hebr. 1. 3. nihilominus tamen humanitati nostrae est unitus: ut ex diabubnatis, tribusque substantiis: esset quasi in unum annulum junctus Mediator Dei, & hominum. Homo Christus Jesus; & fieret dexterae Excelli ornatus.

Si quis in nobis factus filius prodigius, qui dudum mortuus est, & jam revixit: date hunc annulum in manu ejus. Richardus à S. Viçl. annot. in Ps. 71.

Sol. Lem. Ornat (scilicet caelum) non sanat. Abiit in Montem cum sathanis. Luc. 1. 39. Omnis Sanctorum beatitudo de glorioso Virginis utero processit. V. Beda in Luc. 1.

S. II.

Uteri Virginei laudes.

Quoniam tu es, qui extraxisti me ventre. Ps. 11. 6. Christus ex marino utero progrediens Patrem suum alloquitur. Tertullianus legit: ventris. Et subdit: quid avelitur; nisi quod haret. Unde collige; quàm delectabile ha-

bitaculum purissimum Virginis uterus Christi fuerit. Incert. Auth.

Dominus tecum. Luc. 1. 28. Quòd si sol, cum creatura limitata sit, & finita; supra terram tanta celeritate currens; eam tamen ita fertilem reddit; foris quidem fructibus ornata, intus verò pretiosis metallis gravidam: quanam, & quanta; in purissima Virgine sol ille infinita potentiae operatur; non celeriter currens, sed in ea manens. Diez conc. de Incarnat.

In quo nondum quisquam positus fuerat. Joan. 19. 41. In horto monumentum novum pro homine novis; ut sepultura Incarnationi conveniat. Nam? dum incarnaretur, positus est in utero virginali, ubi nondum quisquam positus fuerat, neque ponendus erat. Sim. Cass. l. 13. hic.

Vas electionis. Eccl. 9. 15. Siquidem Paulus vas electionis cognominatus est; quòd augulum Christi nomen portaverit, ac ubique terrarum ipsum praedicaverit: quae vas Dei Mater; non quae velut aurea urna in se manna complexa sit; sed quae coelestem illum Panem; alimenti causa, atque roboris, Fidelibus concessum; utero suo gestaverit. S. Basilus Seleuc. or. de S. Dei gener. & Incarnat. &c.

Salve concha; quae viva manens de inextremato sanguine tuo, rubrum & instar purpure lucens Paludamentum pro Reum omnium Rege tinxisti; & simul per illud nuditatem Adami operuisti. S. Joan. Damasc. Ex Men. ode 6. de B. V.

Cum me totum Deus transfondere vellet in Deum, totum se tibi univit, o Maria; sicque in comprehensum, & novum, omnibus repraesentavit mysterium. Tu pariendo Virgo incorrupta perseveras; & ex te Caro cernitur Deus. S. Sophronius.

O uterum! in quo conceptus est nostrae libertatis libellus. O ventrem! in quo adversus mortem fabricata sunt arma. O templum! in quo Deus ipsa factus est Sacerdos secundum ordinem Melchisedech. S. Procul or. 1. in laud. Dei genit.

Hortus deliciarum nobis sacratissimus tuus uterus, o Maria! quia ex eo multiplices gaudii flores colligimus, quoties mente recollimus, quam magna multitudo dulcedinis toti orbi inde resulset. Verè paradisi Dei tu es; quia signum vitae inde protulisti. S. Bernardus Deprec. ad glor. V. Mariam.

Esto paratus; o divine munditiae liber! quippe tibi S. Spiritus digito inferibitur sapientia divina; quae incarnata: quae insipientiae meae praevaricationem è medio tollat. Ecclesia Graeca in professo B. V. Annunt.

Ave magna aëre, & splendendum Palatum Imperatoris aeterni. Blofius p. 2. parad. an.

§. III.

In utero Virginis factus est Deus mittor.

Apharite Dominus in flamma ignis de medio rubi. Ex. 3. 2. Ignis hic innoxius. Non sic Ex. 19. 14. Totus mons Syon fumabat. Eccl. 2. 2. Cum in rubo apparuit Deus manifestus, benignus, & pacificus; in Sinai terribilis, tonans, & bellicosus; Quia in rubo erat velut in conspectu matris; nam rubus illius signum, est Ecclesiae mente. In monte Sinai nec in umbra adfuit Maria. De Castillo de vestib. Aaron. Illat. 274.

De qua natus est Jesus; qui vocatur Christus. Mat. 1. 16. Salvator priusquam in utero Virginis incarnaretur, nunquam Christus appellatus fuit. De eo autem, mox ut natus est, Mattheus dicit: de qua natus est. Porro nomen actionibus personae responderi debet. Christus idem est, quod unctus: quia oleo unguuntur reges; Oleum autem Symbolum est elementiae, & misericordiae. Et ideo fabrica unguuntur; ut discant lenes, & pii esse. Hinc Mattheus, dicendo, qui vocatus Christus; insinuare videtur: Deum, priusquam de Virgine nasceretur, fuisse severum, peccatores rigidè punivisse; at verò natus de Maria, nomen accepit Christi, quod idem est, ac unctus, benignus, mitis. Alphonfus Salmeron tom. 3. tr. 9. quidam pie meditantur; ex aliquibus sanguinis guttis, è corde Mariae erutis, Spiritus S. ministerio Christi corpus fuisse conditum, Stillæ cordis humani, praefertim cordis Virginis mirissimè, sunt pra quovis alio totius corporis sanguine, dulcissimè, suavissimè, & velut ex pietate compositæ. Et idem, cum Filius Dei ex hoc sanguine suam formavit humanitatem, quoniam poterat non esse misericors, benignus, & compassivus; qui ex compassione, & misericordia, Mariae Matris suae erat compositus. S. Bonaventura in Psalterio Virginis, vocat eam venam misericordiae: quippe quae stillavit è cordis venam purissimi sanguinis guttas, quibus formaretur Christus ad misericordiam eximie propensus. Paoletti l. 8. in festo B. V. Annunt.

Sol justitiae Deus noster in Veteri Testamento erat ut leo terribilis, rugens, peccatores terribiliter puniens; sed in utero Virginis intrans, factus est robus benignus, suavis, & humanus Filius benignissimae Matris, Matris misericordiae. S. Antonius p. 4. tit. 15. c. 23.

Sol in Virgine. Lem. Temperat iras. Picinelli.

Inimici.

Inimici.

T Am particeps charitatis, quam Crucis Jesu, assumpti orationem pro eis, corde perfecto paternae pietatis aures compulans; Pater! dimitte illis hanc noxam: quia &c. S. Amedeus hom. 7.

Gerrardus Pannoniae Praeful, Matris Virginis cultor mirificus, complura in ejus venerationem fieri constituit. In more positum habuit, quantumcumque lesus fuisset ab aliquo; si is per Christi Matrem petisset veniam, mox suffusus lacrymis veniam dedit; aut dandam, velut reus ipse, a ledente petit. Drexelius in Salomone c. 16.

Anno 1546. Obvii sibi duo hostiliter offensus facti; quorum unus ab altero veniam offensus petens, cum non impetraret, adversarium occidit. Ob tantam iram unius, & perditionem alterius, visa lacrymari imago B. Virginis in proximo depicta muro. Aringus in Roma Vet. & Nova. De templo S. Mariae a fletu.

Invocatio B. Virginis pro diversis gratiis.

O Intemerata! rogamus te obnixè; ut pro famulis tuis assidue intercedas. Potes quidem reipsa omnes salvare, ut Dei altissimi Mater, precibus materna auctoritate polentibus. S. Joan. Damasc. ex men. 1. Jan. ode 4.

Venio ad te, sola Virgo Mater Dei; prociro coram te; rogo te; ut reveles mihi multitudinem dulcedinis Filii tui: concedas mihi, adhærere Deo, & tibi; servare Filio tuo, & tibi; famulari Domino, & tibi, illi, sicut Factori meo, tibi sicut Genitrici Factoris mei. S. Ildephonus l. de Virginitate c. 12.

Delatus tu in turbinem perditionis; & ipsa me flumina scelerum immensorum perturbant. Verum tu, Sancta Domina misericordiae mei commota, ad portum me divinum appelle. S. Theophanes ex Men. 16. Jan. ode 6.

L.

Laudes.

Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Luc. 1. Quare dicitur fructus Virginis benedictus, post ipsam benedictam? Pius laudat Virgineam, & postea fructum ejus, scilicet Christum Dominum.

Quia sic effluat Deus laudem, & honorem, suae Matris; ut in laude primas obtineat. Silveira, l. 1. c. 6, q. 18.

Non est quidem, quod me magis delectet; sed nec est, quod terreat magis; quam de gloria Virginis Mariae habere sermonem. S. Bernardus l. 4. in Assumpt. V.

Liberalitas.

Signum magnum apparuit in caelo: mulier amictus sole. Apoc. 12. 1. In te manet: & tu in eo: & vestis cum: & vestiris ab eo: vestis cum substantia carnis; & vestit ille te gloria suae Majestatis: vestis solem nubis; & sole ipsa vestiris. S. Bernardus f. de verb. Apoc. Ideo hoc sole (divinitatis) amictus est in caelo: quia in terris perfecte Christum induerat. Rich. à S. Viç. in Cant. p. 2. c. 31.

Quae est ista, quae ascendit de deserto, delictis affluens, innixa super orbem suum? Cant. 8. Nititur Maria Deo, quia Deus parvulus incubebat Matris gremio: nitebatur brachiis, quia ad ejus pendeat ubera. Arcones in If. 2. Disc. 13. 3.

Sicut nec maris profunditas; sic nec Mariae liberalitas, potest exhausti. Richardus l. de laud. V. c. 3.

Regina Maria non gravat tributis; sed largitur servis suis divitias, dona gratiarum, vestes virtutum, thesauros meritorum, & magnitudinem praemiorum. Richardus à Sancto Laur. l. 6.

Illa vera Dominatio est, quae in omnes, per proviviam sui bonitatem, affluentissime largissima, vel profusa est. Sic B. Virgo donorum, & beneficiorum, largissima Dispensatrix est ideoque Regina, & Domina. Hoc enim vero pertinet ad dominationem, vel principatum, scilicet larga donorum, vel beneficiorum, collatio. S. Bernardus l. 3. f. 3.

Lux Mundi.

Maria designata est per notatoriam Siloe, ad quam missus est cœcus natus, Joan. 9. Lavare oculos suos, ut illuminaretur. Ipsa enim dicitur Illuminatrix: & hoc nomen suum interpretatur in nobis precibus suis illuminans peccatores. Richardus à S. Laur. l. 9. de laud. Virg.

Duo magna luminaria magis Mundo famosa, & Ecclesiae illuminativa, quae fuerunt in Mundi Regina, fuerunt virginitas, & humilitas. S. Bonaventura l. 1. de B. V.

Mariae potentia totus illustratur orbis, aded ut ipsa jam caelestis patria clarior rutilet Virgineae lampadis irradiata fulgore. S. Bernardus l. 1. de Assumpt.

Luxuriosus hostis, & remedium.

Peregrinus prodigatæ vitæ ab æde Lauretana umbra quadam sese horrida specie illi obijcitur, bis repulsus est: nec ante ingredi potuit, quam animum confessione expiasset Turfellinus hist. Laur. l. 5. c. 27.

Sicut lilium valet adversus serpentes, & venena; sic B. Virginis invocatio, & cultus, singulare est remedium in omni tentatione praesertim libidinis. Cornelius in Cant. 2. sicut lilium inter spinas.

Tu candida nubes, ardorem æstus temperans: tu ros oportunitus, rorem fornacis extinguens. Blofius p. 2. parad. an.

M.

Magnificat Deum.

Magnificat! anima mea Dominum. Luc. 1. 48. Sermo nem dividit in laudes Dei. Nihil suis meritis tribuit; sed totam suam magnitudinem ad illius donum refert. V. Boda hic.

Tu me Elisabeth cognata magnificas; sed ego non magnifico meipsum: sed pro his omnibus magnificat anima mea Dominum. S. Thom. Vill. conc. de Vist. B. V.

Tu me, Elisabeth, laudas, extollis, magnificas; verum ego sciens, quod à me nihil habeo; universa bona Deo adscribo, ipsum laudo; me deprimo, illum magnifico, id est, magnum, summum, immensum, fateor, confessor, demonstro: illum totis viribus honoro, omni zelo venerari desidero, me parvipendo, fecit ergo Maria, quod pater ejus admonuit: magnificat Dominum meum. Pl. 33. 4.

Mater Dei.

Venter tuus sicut aceruus tritici, vallatus liliis. Cant. 7. 2. Mater, & Virgo. Expressa est Maria cum maternitate virginitas: per triticum enim fecunditatis, per lilia puritatis, designatur. Incert. Auth.

De qua natus est Jesus. Matth. 1. Sancti Evangelistæ de ejus laudibus silent, quoniam ineffabilis est ejus magnitudo. Satis fuit de ea dicere: de qua natus est Jesus. S. Thom. Vill. conc. 3. de Nat. B. V.

Quidquid de Virgine scire, aut intelligere cupis: totum in hoc claudatur breviloquia: de qua natus est Jesus. Hæc longa, & plenissima, historia ejus est. Idem f. 2. de Nat. B. V.

Quid amplius ei assignare possimus divini numeris, & honoris; quam Genitricem eam esse Dei, & hominis. Ista hoc dicitur, quidquid in ejus commendatione esset. Si cœli Reginam, si Angelorum Dominam, vel quolibet aliud excellentissimum, tam ab humano corde, quam ore, excogitatum protuleris, non adjuget ad hunc superinducibilem honorem; quo creditur, & prædicatur, Dei Genitrix. Petrus Cell. l. de panib. c. 21.

Clara proavorum titulis; sed incomparabiliter clarior generositate prolis. Petrus Dan. f. 46. in Nat. B. V.

Quid mihi, & tibi est mulier? Joan. 2. 5. Cur Christus Virginem vocat mulierem? Primus Manichæorum, & Valentianorum, teste Orig. & August. tr. 8. in Joan. ausus affirmare, Virginem Christi Matrem non esse; quia hic non Matrem, sed mulierem vocavit. Sed non advertunt; cam ter in hoc textu Matrem dici. Imò bene notat Metaphrastes orat. de vita, & dormit. Maria: quod in Evangelio bis dicitur mulier, & octies post partum vocatur Mater Jesu. Sylveira hic qu. 18.

Misit Deus Filium suum saluum ex muliere. Gal. 4. 4. Orem miram! in omnibus epistolis Sancti Pauli non reperitur, eum Sanctissimæ Virginis, nisi hoc loco, meminisse: quam nunc tam sicce nominat, saluum ex muliere. Quid hoc Apostole Sancte? hoc honore affectis, quam omnes beatorum spirituum hierarchie ut Imperatricem honorant? aliter de ea loquitur Joannes Apoc. 2. 1. Signum magnum apparuit in caelo. Ecce cum quanta majestate de hac Regina loquitur. Dico, S. Paulum eam magis hic, quam Joannem, commendasse: siquidem eam Genitricem Dei appellat. Quæ, cum mulier esset, Deum hominem fecit, scilicet humanum corpus illi ministrans: quæ est supra dignitas, in quam pura creatura evehi potest. Diez conc. 2. in Nat. V.

Mater nostra.

Habitabant in te filii tui. Il. 62. Beata Mater illa Christi, quia Mater Christianorum se agnoscit ratione mysterii; cura quoque se Matrem ejus præstat, & affectu pietatis. Nunc habitamus in adjutorio Matris altissimi; postea in confortio gloriæ ipsius, tanquam in sinu ipsius confortemur. Nullatenus autem credideris; majoris esse felicitatis, & gloriæ, habitare in sinu Abrahæ, quam in sinu Mariæ. Guericus Abb. f. 1. de Assumpt. V.

Die, ne solumus. Matth. 20. 21. Cur submiserunt Matrem? Abulensis hic q. 54. quia facilis concederet Christus Matri, quam filius: quia forte illa aliquando adjuverat Domini.

minam nostram, forem suam; ad nutriendum Christum. Accedit Mater filiorum Zebedæi, ut filius dicitur impetret. Matrem nos habemus, quæ nostra curet, & nobis bona petat. Sed quæ illa? Quando Christus Joanni dixit: ecce Mater tua, omnibus Fidelibus Maria data est in matrem: quia Joannes universis Ecclesiae tunc personam agebat. Tam ex corde nobis Maria mater est, ac si nos genuisset: tam confidenter ad eam accedere possimus; ac ex utero ejus nati essemus. Fortior enim est amor, qui in Maria à magna gratia processit; quam quem natura præstare poterat. Olorius t. 1. fer. 4. post D. 2. Quadrag.

Deinde dicit Discipulo: ecce Mater tua. Joan. 19. 27. Non ait, dicit Joanni; sed dicit Discipulo. Joannes est nomen particulare, Discipulus commune: ut denotetur; quod Maria omnibus detur in matrem. Sylveira c. 17. hic.

Si ipsa propter peccatores, scilicet propter me, meique similes, facta est Dei mater; quomodo immunitas peccatorum meorum cogere poterit desperare veniam eorum? S. Anselmus de excell. Virg. c. 1.

Mylicæ intelligentis in Joanne omnes animas Electorum quorum per dilectionem B. Virgo facta est Mater: filius enim in Græco nomen amoris est. S. Bernardus tom. 1. l. 55.

Discipulus iste electus designavit unumquemque Fidelem. Quemadmodum enim Christus dixit Joanni: ecce Mater tua; sic unicuique Christiano dedit matrem suam in matrem: ita, quod ipsa est mater, & advocata, omnium nostrum; quam post Deum summe amare, & venerari debemus. Dion. Cart. in Joan. 19.

Maria velut materfamilias in Domo Dei, misericordiae claves habet. Nierenbergus l. 2. de Ador. c. 1.

Ad pedem Crucis accepit nos Maria in filios: ibi peperit nos, non ex utero, sed ex corde. Est filius tuus est quisque Fidelis, & Discipulus meus. Idem ibidem.

Nec ob aliud filii æterni temporaliter facta est Virgo Mater, per quam ejus & nos sumus fratres: nisi ut interpellet Filium pro fratribus ejus miseris, æternè stantem pro caducis, justum pro iniquis, Deum pro hominibus, verum Filium pro filiis adoptivis. Sim. Cass. l. 2. de gest. D. c. 25.

Misericordia.

S. I.

Figure, & Simbola.

Ex Veteri.

Rem meum ponam in nubibus; & erit signum foederis inter me, & inter terram. Gen. 9. 13. Ipsa profecto Virgo est arcus foederis sempiterni positus in nubibus cœli, ne interficiatur omnis caro. Bernardus de Bullis p. 9. f. 2.

Duc eam ad matrem suam. 4. Reg. 4. 19. Filium Sunamitis nimis sol in agro torret, & capitis dolor cruciabat; quem pater non alio remisit, quam ad matrem suam. Filium quantum potuit, benevolentia excepit mater, & posuit eum super gremia sua usque ad meridiem, & mortuus est. Efficere non potuit illa matris charitas; ne filius, qui ubi suo gremio fovebatur, moreretur: & mortem hausit; quem aucturus vitam credebatur. B. Virgo autem ait: qui me invenit, inveniet vitam. Prov. 8. Mendozan l. Reg. 14. 3.

Jerum ad holdam prophetidem. 4. Reg. 22. 14. Josias Rex iratum Deum præsentens, misit ad Holdam prophetidem, ut ipsa consuleret Dominum. Sed cur, relicis viris prophetis, à femina cupit audire oraculum? Lyran: quia Josias voluit à Deo habere responsum misericordiae: & quia mulieres sunt elementiores viris, misit, ad consulendum Dominum, per mulierem. Ego autem omnes monerim, qui volunt à Deo responsum misericordiae accipere; ut consulant eum per Mariam. Baexa l. 1. c. 5. §. 8.

Gloriosa dista sunt de te civitas. Pf. 86. 3. B. Virgo dicitur civitas: quia in ipsa fuit populus; quia visceribus misericordiae suæ omnes continebat; & adhuc continet: unde dicitur Mater misericordiae. Sic Paulus habebat in se populum, cum dicebat Philipp. 1. 7. Sicut est mihi justum hoc sentire pro omnibus vobis; eo quod habeam in corde meo. Hugo Card. hic.

Meliora sunt ubera tua vino. Cant. Ubera tua solum scintillant dulcissimo lacte; nihil habent mordacis fini. Fragrant unguentis optimis misericordiae; nihil ad te de justitia vindicativa. De Ponte l. 1. in Cant. Ex. 19. §. de B. Virgine. Ubera ejus inebriant te omni tempore. Prov. 5. 19.

Quasi oliva speciosa in campis. Eccl. 24. 19. B. Virgo rectè dicitur oliva speciosa, idque in campis: tum, quia omni tempore; & loco, ac pro omni morborum genere, quasi Mater misericordiae; omnibus eam invocantibus, & ad optulandum, est exposita: tum, quia nobis victoribus, tentationum æstu afflictis, in campis apertis ubi similes arbores defunt, optatum sub umbraculo præbet refrigerium. Cornelius hic. Non can appellat olivam horti conclusi, ad quam difficilis accessus; sed camporum: quia omnibus patet ejus misericordia. Diez conc. 3. in Nat. Virg.

Et sicut platanus exaltata sum juxta aquas in platibus. Ibid. Platanus representat B. Virginem: nam platanus patulis diffunditur ramis, habet folia instar feutorum. Sic B. Virgo, quasi platanus abscondit, & protegit. Idem hic.

Offerantur super placubili altari meo. Il. 60. Maria dicitur altare placationis Domini; qui placatur erga peccatores, cum super hoc altare offerunt dona, & sacrificia sua, de quo altari ipse dicit: offerantur. Richardus à S. Laur. lib. 2. de laud. B. V.

Filii olei, Zach. 4. 14. reliqui iusti vocantur; quia filii sunt gratiæ, & filii Christi; cujus nomen est oleum effusum. Cant. 1. 2. At B. Virgo merito dici potest Mater olei. Est enim Mater gratiæ, Mater misericordiae, & Mater Christi, qui est ipsum oleum. Unde quot sunt filii olei, filii etiam Deiparae nuncupantur. De Ponte l. 1. in Cant. Exh. 21. oleum effusum.

Ex Novo.

Maria est Mater Chananaa egressa de finibus Tyri, & Sydonis. Matth. 15. id est, de profundo secularis conversationis: quæ clamat ad Deum pro filia, id est, peccatrice anima; cujus etiam personam transformat in se dicens; miserere mei fili David! Cui misericorditer respondet Filius: d mulier! Magna est fides tua: fiat tibi, sicut vis. Richardus à S. Laur. l. 6.

Cum venisset Jesus ad montem Olivæ. Matth. 21. Maria est mons Olivæ. Sic dicitur ille mons propter copiam olivarum: & Mariam cumulat Dominus plenitudine gratiæ, & fecit Matrem misericordiae. Richardus à S. Viç. lib. 8. de laud. Virg.

Infundens oleum, & vinum? Luc. 10. Si vulnus oleo perungatur, oleum non permittit cicatricem obdaci, donec sanies sit educta. Nec Maria benignitas conscientiam pacificari; donec per confessionem putredine vitis sit ejecta. Maria liquidem illud oleum est misericordiae, quod versus Samaritanus, id est, Chilitus, infudit vulneribus fauciat, id est, generis humani, præparationem primæ matris de Jerusalem in Jericho descendens. Richardus à S. Laur. l. 1. de laud. Virg.

Et fons Jacob Maria, Joan. 4. apud quem Samaritana convertitur. Puerus altus, plena profunda misericordia contra profunditatem cordis peccatoris. Richard. à S. Laur. l. 2. de laud. Virg.

Maria vicina probatica. Joan. 5. quæ cognominabatur Bethesda, id est, domus frugum. Unde dicitur Cant. 7. venter tuus sicut aceruus tritici. Quinque porticus habet, id est, quinque principalia genera misericordiae. Convertit errantes, cum sit via: illuminat in tenebris ambulantes; cum sit stella: vivificat mortuos; cum sit vitæ vena: spem infundit desperatis; unde dicit: in me omnis spes vestra. Multis, quorum jam dictata erant sententia, impetravit à Filio spatium poenitentis: sicut Abigail à Davide Nabali stulto 1. Reg. 25. in his quinque porticibus faciebant multitudinem magna languentium, & curam, qui illuminari; claudendum, qui dirigi; aridorum, qui gratia humectari curantur; & expectantem gratiam suam, id est misericordiam Mariæ; ut sanarentur à languoribus suis. Idem ibidem l. 9.

Maria est civitas illa, de qua Apoc. 12. habens portas duodecim; quarum aliquæ ad orientem &c. quia misericordia ejus omnibus aperta. Brogmard.

Ex variis.

Sicut, ubiunque fuerit corpus, congregabuntur & aquila. Matth. 24. 28. ita ubiunque fuerit miseria tua; & currit, & succurrit misericordia. A Deo pietate replentur ubera tua; ut alicujus miseriæ notitia tacta lac fundant misericordiae, nec possis miseris scire, & non subvenire. Et quid mirum, si misericordia affluis, quæ ipsam misericordiam peperisti. Carnalia in te Christus ubera luit; ut per te nobis spiritualia fluerent. Richardus à S. Viç. c. 23. in Cant.

Tu es, quasi sidus vadens ante solem: quia iustitiam meam præcedis tua pietate. In Revel. S. Brigittæ extravagantibus c. 50. verba Chr. ad B. Virg.

Luna. Lem. Velocitate præstat. Absolvit enim circulum suum inter planetas alios citissime. Velociter occurrit ejus pietas, quam invocetur; & causas miserorum anticipat. Richardus à S. Viç. c. 23. in Cant.

S. II.

Misericordia illius erga peccatores.

Num. I.

Figure.

Luminare majus. Gen. 1. 16. Christus; qui præest diei, id est, justus; luminare minus B. Maria; quæ præest peccatoribus. Hugo Card. hic.

Nubecula 3. Reg. 18. 44. est B. Virgo: quæ ardorem solis temperat, id est, furorem Judicis, orans pro peccatoribus; mitigat; terram Ecclesiae orationum suarum pluvia fecundat. Idem hic.

Quas